

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Norsk nukleær dekommisjonering
Storgata 2a
1757 HALDEN

Deres ref

Vår ref

Dato

21/431-1

27. januar 2021

Oppdrag om oppstart av forprosjektfasen for prosjektet *Fremtidig dekommisjonering av IFEs nukleære anlegg*

Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) gir med dette oppdrag til Norsk nukleær dekommisjonering (NND) om å gjennomføre forprosjektfasen for prosjektet *Fremtidig dekommisjonering av IFEs nukleære anlegg*. Oppdraget skal være ferdigstilt innen 1. april 2023.

1. Bakgrunn

Prosjektet *Fremtidig dekommisjonering av IFEs nukleære anlegg* har gjennomgått konseptfasen og ekstern kvalitetssikring (KS1) i to trinn i perioden 2015-2020, og det er besluttet oppstart av forprosjektfasen.

Grunnleggsdokumentasjonen for prosjektet består av:

- DNV GL (2015) *Fremtidig dekommisjonering av de nukleære anleggene i Norge (KVU trinn 1)*.
- Atkins/Oslo Economics (2016) *Fremtidig dekommisjonering av de nukleære anleggene i Norge (KS1 trinn 1)*.
- DNV GL (2019) *Fremtidig dekommisjonering av IFEs nukleære anlegg (KVU trinn 2)*.
- Atkins/Oslo Economics (2020) *Kvalitetssikring av KVU trinn 2 Fremtidig dekommisjonering av IFEs nukleære anlegg*.

2. Overordnet

NND bes iverksette og ferdigstille forprosjektet for prosjektet *Fremtidig dekommisjonering av IFEs nukleære anlegg*, herunder utarbeide et sentralt styringsdokument (SSD). Forprosjektet skal utarbeides i henhold til statens prosjektmodell (R-108/19). Formålet med forprosjektfasen er å utarbeide et tilstrekkelig grunnlag for regjeringens framlegg til Stortinget om beslutning om gjennomføring, og SSD-en skal gi en oversikt over alle sentrale forhold i prosjektet på en måte som virker retningsgivende og avklarende for alle interne aktører,

Postadresse
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
postmottak@nfd.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 8
www.nfd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
912 660 680

Avdeling
Forsknings- og
innovasjonsavdelingen

Saksbehandler
Christian Wiig
22 24 67 20

oppdragsgiver og relevante eksterne interessenter. Ferdigstilt SSD vil gjennomgå kvalitetssikring (KS2) og være grunnlag for beslutning om gjennomføring av prosjektet.

Forprosjektet skal vektlegge hovedinnretningen og prinsippene i Meld. St. 8 (2020-2021) *Trygg nedbygging av norske atomanlegg og håndtering av atomavfall*, nasjonalt regelverk og internasjonale standarder, og nasjonale strategier. Gjennomføringsfasen skal planlegges basert på kostnadseffektivitet og skalerbarhet i gjennomføringsorganisasjonen, og dette skal synliggjøres i SSD-en.

Forprosjektet skal blant annet

- inkludere områdene og anleggene på Kjeller og i Halden som ett prosjekt,
- baseres på Institutt for energiteknikk's karakterisering av radiologiske, fysiske og kjemiske forhold for aktiviteter som er underlagt konsesjon,
- hensynta den nasjonale strategien for håndtering av radioaktivt avfall som er under utarbeidelse,
- iverksette arbeidet med etablering av mottakskriterier for avfall som inngangsverdi for prosjektet *Oppbevaring av norsk radioaktivt avfall* (fastsettelse av mottakskriterier for avfall gjøres av Direktorat for strålevern og atomsikkerhet (DSA) etter søknad fra operatøren), og
- være koordinert med prosessen og ta hensyn til krav som stilles til endelig dekommisjoneringsplan og de involverte organisasjonenes evne til å oppfylle disse.

3. Mål

Samfunns mål:

Målet med prosjektet er å treffe nødvendige tiltak for å sikre at de nukleære anlegg i Halden og på Kjeller etter nedlegging ikke blir til fare for den allmenne sikkerhet eller medfører skade på miljøet.

Effekt mål:

- 1: *Minimere risikoen for at radioaktive kilder fra de nukleære anlegg i Halden og på Kjeller kan medføre skader på mennesker, helse eller miljøet.*
- 2: *Minimere kostnader knyttet til regulatorisk kontroll av anlegg i Halden og på Kjeller.*
- 3: *Økt bruksverdi av områdene som de nukleære anlegg i Halden og på Kjeller i dag beslaglegger.*

Forprosjektet skal anbefale resultatmål til gjennomføringsfasen. Resultatmålene skal knyttes til kostnad, tid og kvalitet (løsninger), sikkerhet, sikring, helse og miljøaspekter.

4. Slutttilstand

Forprosjektet skal ta utgangspunkt i konseptet friklassing av de nukleære områdene med en ambisjon om ubegrenset bruk av områdene på Kjeller og i Halden. Områder som vurderes av NND til å være lite hensiktsmessig å friklasse til ubegrenset bruk skal beskrives.

Vurderingen skal bygge på mulighet for etterbruk sett opp mot forurensningssituasjonen og tiltakskostnader. Andre vesentlige vurderinger kan inkluderes, men skal da beskrives, og nødvendig prosess for fastsetting av kriterier for slutttilstand skal beskrives og hensyntas.

Forprosjektet skal synliggjøre estimerte kostnader ved ubegrenset bruk og begrenset bruk. Forprosjektet kan gi en vurdering av modenheten i kunnskapsgrunnlaget.

5. Prioritering

Forprosjektet skal utarbeides basert på følgende prioritering for gjennomføringsfasen:

1. Sikkerhet og sikring av de nukleære anleggene, samt ikke-spredning.
2. Totalkostnad for gjennomføring av hele oppryddingsarbeidet, inkludert avfallshåndtering etter dekommisjoneringen.
3. Tid

6. Økonomiske rammer

Forprosjekteringen skal ta utgangspunkt i fastsatt styringsmål (P50) for prosjektet på 8 050 mill. kroner (2019-kroner) inkludert merverdiavgift. Prosjektets estimerte kostnadsramme (P85) er 11 380 mill. kroner (2019-kroner) inkludert merverdiavgift.

Forprosjektet skal anbefale en styringsramme (P50) og kostnadsramme (P85) i henhold til statens prosjektmodell punkt 8.2. Anbefalt styrings- og kostnadsramme skal være inkludert merverdiavgift, og skal beskrive den samlede kostnaden for områdene på Kjeller og i Halden. Valutaeksponering og -forutsetninger skal også synliggjøres.

7. Tid

Forprosjektet skal ferdigstille SSD-en innen 1. april 2023. Forprosjektet skal utarbeide en overordnet milepælsplan for gjennomføringsfasen, som blant annet synliggjør prosessen med endelig dekommisjoneringsplan.

Forprosjektet skal inkludere en vurdering av forventet tidspunkt for oppstart basert på nasjonale og internasjonale sikkerhetskrav som stilles til endelig dekommisjoneringsplan og operatørens evne til å oppfylle kravene, samt anleggenes administrative og operative tilstand. I tillegg skal det ved vurderingen av oppstartsdato, og øvrig tidsplan, tas hensyn til usikkerheter knyttet til de parallelle prosessene hvor alternativer for behandling, lagring, og deponering av brukt brensel og radioaktivt avfall fra dekommisjonering utredes.

8. Grensesnitt

Midlertidig lager og oppgradering av behandlingsanlegg for radioaktivt avfall utredes og gjennomføres i henhold til et separat oppdrag. Det er også betydelige grensesnitt med de to andre oppryddingsprosjektene. Disse prosjektene er *Behandling av norsk brukt reaktorbrensel* og *Oppbevaring av norsk radioaktivt avfall*. Grensesnittene mellom prosjektene skal beskrives, og det skal fremkomme hvilke aktiviteter som inngår i dekommisjoneringsprosjektet.

Usikkerheter som følge av parallelle prosesser skal vurderes og det skal beskrives hvordan usikkerhetene kan innvirke på prosjektet. Det skal også tas hensyn til status ved eksisterende anlegg, sikkerhetsrapporter, regelverk, og tilgjengelighet på kompetanse og personellressurser.

9. Endringslogg

Forprosjektet skal føre endringslogg i henhold til statens prosjektmodell punkt 8.1. Endringsloggen skal ferdigstilles ved fullført forprosjekt og være et vedlegg til SSD.

10. Rapportering

Prosjektet skal utarbeide en overordnet milepælsplan for forprosjektfasen som skal oversendes NFD innen 1. mars 2021. NND skal kvartalsvis (innen 1. januar, 1. april, 1. juli og 1. oktober) gi en kortfattet, skriftlig statusrapport som blant annet belyser avvik fra forprosjektets milepælsplan, oppdaterte beregninger av styrings- og kostnadsrammen, utfordringer og behov for tiltak fra NFD.

Prosjektet skal også rapportere i henhold til statens prosjektmodell punkt 11.

Behov for presisering eller endring av oppdraget skal fremmes NFD ved behov.

11. Konsesjon

Forprosjektet skal ta høyde for nødvendige prosesser vedrørende tillatelser og konsesjoner i gjennomføringsfasen. Prosjektets omfang inkluderer ikke søknad om konsesjon til drift og dekommisjonering av de nukleære anleggene.

12. Finansiering

NND finansierer forprosjektet innenfor egen ramme.

13. Organisering

Forprosjektet skal beskrive organisering og ansvarsfordeling for prosjektets gjennomføringsfase i henhold til statens prosjektmodell punkt 8. Organiseringen og ansvarsfordelingen skal følge internasjonale sikkerhetskrav for ledelsessystemer hos innehaver av atomanlegg.

14. Andre forhold

DSA har en viktig rolle i å veilede NND underveis om regelverk, prosesser for konsesjoner, tillatelser og lignende. DSA skal tidlig inviteres med i forprosjektet. Med god dialog/veiledning kan man bidra til at relevante vurderinger og krav knyttet til regelverk og gjennomførbarhet blir belyst og at risiko og behov for videre avklaringer kommer frem. DSAs innspill om lovverk og krav til løsning skal følges opp ettersom DSA er sikkerhets- og tilsynsmyndighet på området atomsikkerhet og radioaktiv forurensning. Dette forprosjektet vil medføre fremtidig arbeid som er omfattet av DSAs myndighetsutførelse og dette skal tas hensyn til i arbeidet.

DSA kan gi innspill til NNDs vurderinger i utredningen knyttet til rammebetingelser, mulighetsrom for tiltak, utarbeidelse av tidsplaner og vurdering av tilhørende usikkerhet og konsekvenser for kostnader. Veiledning kan også være knyttet til å identifisere intern og ekstern kompetanse som bør benyttes.

Forprosjektet medfører arbeidsoppgaver som i dag er innenfor Institutt for energiteknikk ansvar som operatør for de nukleære anleggene. Det forutsettes derfor at IFE har en sterk

tilstedeværelse i forprosjektet for å sikre at NND har tilgang på nødvendig kunnskap og ressurser. Forhold i forprosjektfasen som er underlagt konsesjon og tillatelser skal håndteres på en slik måte at det er tydelige og korrekte ansvarsforhold.

Med hilsen

Mari Kristine Kallåk (e.f.)
avdelingsdirektør

Christian Wiig
prosjektleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet